

## СХВАЛЕНО

Вченою радою ВНЗ „Київський  
університет ринкових відносин”  
„31” жовтня 2016 р.  
Протокол № 9/16

## ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор ВНЗ „Київський університет  
ринкових відносин”



І.В.Черевань  
„31” жовтня 2016р

# ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»

## 1. Загальні положення

Система поточного модульного та семестрового підсумкового контролю та оцінювання знань студентів коледжу впроваджується з метою стимулювання системної та самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності в оцінюванні їх знань, вмінь і навичок, виявлення й розвитку їх творчих здібностей.

Контроль знань, умінь та навичок у коледжі здійснюється з предметів загальноосвітньої, гуманітарної, соціально-економічної та професійної і практичної підготовки.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень студентів, їх готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, удосконаленню вмінь і навичок;

- діагностично-коригувальна – дозволяє з'ясувати причини труднощів, які виникають у студентів у процесі навчання, виявити прогалини в засвоєному, вносити корективи, спрямовані на їх усунення;

- стимульовально-мотиваційна – формує позитивну мотивацію до навчання;

- виховна – сприяє формуванню вмінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень студентів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді студента: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- самостійність оцінних суджень.

Знання та вміння студентів з предметів загальноосвітньої підготовки оцінюються за 12-бальною шкалою на підставі орієнтовних критеріїв оцінювання навчальних досягнень, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 996 від 30.08.2011 р.

Знання, вміння студентів з гуманітарної, соціально-економічної, природничонаукової, професійної та практичної підготовки оцінюються у відповідності до вимог вищої школи.

## **2. Організація контрольних заходів з загальноосвітніх предметів**

### **Означення термінів**

У цьому Положенні вживаються такі терміни:

- Предмет – це позиція навчального плану.
- Поточне оцінювання - це процес установавання рівня навчальних досягнень студента в оволодінні змістом предмета, уміннями й навичками відповідно до вимог навчальних програм.
- Поточна оцінка – це кількість балів, яку студент отримав під час поточного оцінювання з певних питань відповідного предмета.
- Тематичне оцінювання – це оцінювання знань теоретичного та практичного матеріалу з теми у межах відповідного предмету з урахуванням поточних оцінок і навчальної активності студентів.
- Тематична оцінка – це кількість балів, яку студент отримав під час тематичного оцінювання з відповідної теми.
- Семестрове оцінювання – це оцінювання знань теоретичного та практичного матеріалу з предмету, яке здійснюється з урахуванням отриманих тематичних оцінок.
- Семестрова оцінка – це кількість балів, яку студент отримав під час семестрового оцінювання з предмету.
- Державна підсумкова атестація – це форма контролю за відповідністю освітнього рівня студентів навчальним програмам.

Отже, видами контролю ( оцінювання ) навчальних досягнень студентів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес установавання рівня навчальних досягнень студентів в оволодінні змістом предмета, уміннями й навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень студентів є знання, уміння й навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми на кожному занятті. Його основними завданнями є: установавання й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, установавання зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання студентами різних видів письмових робіт; взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на занятті.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень студентів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги студентів до найсуттєвішого в системі знань із кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт і навчальної активності студентів.

Семестрова оцінка виставляється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень студента з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Оцінка за семестр може підлягати коригуванню.

Підвищення семестрової оцінки студентами не дає їм права бути претендентами на нагородження золотою «За особливі успіхи у навчанні» та срібною «За успіхи у навчанні» медалями.

### **3. Критерії оцінювання знань, умінь студентів з предметів загальноосвітньої підготовки**

Новий етап у розвитку загальної середньої освіти пов'язаний із упровадженням компетентісного підходу до формування змісту та організації навчального процесу.

Найбільш універсальними є ключові компетентності, які формуються засобами міжпредметного і предметного змісту. На підставі міжнародних та національних досліджень в Україні виокремлено п'ять наскрізних ключових компетентностей, а саме:

Уміння вчитися – передбачає формування індивідуального досвіду участі школяра в навчальному процесі, вміння, бажання організувати свою працю для досягнення успішного результату; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки.

Здоров'язберезувальна компетентність – пов'язана з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах.

Загальнокультурна (комунікативна) компетентність - передбачає опанування спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин; здатність цінувати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культур.

Соціально - трудова компетентність - пов'язана з готовністю робити свідомий вибір, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя; оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності; уміння організувати власну трудову та підприємницьку діяльність; оцінювати власні професійні можливості, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці.

Інформаційна компетентність - передбачає оволодіння новими інформаційними технологіями, уміннями відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її; використовувати джерела інформації для власного розвитку.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань – уміння студентів застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань – тривалість збереження їх у пам'яті, відтворення їх у необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь студентів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Цінності ставлення виражають особистий досвід студентів, їхні дії, переживання, почуття, які виявляються у відношенні до того, що оточує (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності студентів, прагненні закріплювати позитивні надбання в навчальній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень студентів: початкового, середнього, достатнього, високого.

Вони визначаються за такими характеристиками:

**Перший рівень – початковий.** Відповідь студента (студентки) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

**Другий рівень – середній.** Студент (студентка) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

**Третій рівень – достатній.** Студент (студентка) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента (студентки) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

**Четвертий рівень – високий.** Знання студента (студентки) є глибокими, міцними, системними; студент (студентка) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі студентів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (таблиця 1).

Таблиця 1

## Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1	Студент (студентка) розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Студент (студентка) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Студент (студентка) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
	4	Студент (студентка) з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
II. Середній	5	Студент (студентка) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Студент (студентка) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
	7	Студент (студентка) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
III. Достатній	8	Знання студента (студентки) є достатнім, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежить між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	9	Студент (студентка) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі

	10	докази із самостійною і правильною аргументацією. Студент (студентка) має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
IV. Високий	11	Студент (студентка) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Студент (студентка) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Знання та вміння студентів з предметів загальноосвітньої підготовки оцінюються за 12-бальною шкалою на підставі орієнтовних критеріїв оцінювання навчальних досягнень, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 996 від 30.08.2011 р. З метою організації та проведення рейтингування студентів, можливе оцінювання знань та вмінь студентів додатково за 100 бальною шкалою.

#### **4. Організація контрольних заходів з дисциплін професійної підготовки студентів**

У викладенні основних положень щодо організації контрольних заходів та критеріїв оцінювання і академічних досягнень студентів з дисциплін професійної підготовки вживаються такі терміни:

- Модуль або дисципліна – це позиція навчального плану відповідної спеціальності.
- Змістовий модуль – це частина теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни, яку, у відповідності до робочої програми, студенти мають засвоїти за певний проміжок часу в межах семестру.
- Модульний контроль – це поточне оцінювання знань студентів з відповідного змістового модуля.
- Модульна оцінка – це кількість балів, яку студент отримав під час модульного контролю з відповідного змістового модуля.
- Семестровий контроль – це підсумкове оцінювання знань теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни ( модуля ) в цілому за навчальний семестр.
- Семестрова оцінка - це кількість балів, яку студент отримав під час семестрового контролю з відповідного модуля.

В організації навчального процесу застосовується поточний (ПК), поточний модульний (ПМК ) та підсумковий семестровий контроль (ПСК).

ПК застосовується з метою виявлення рівня засвоєння студентом змісту навчальної програми з кожної дисципліни навчального плану і здійснюється під

час проведення практичних, лабораторних робіт, семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт тощо.

Форми проведення ПК, система оцінювання знань студентів визначаються цикловою комісією.

ПМК здійснюється в години аудиторних навчальних занять. Він проводиться кілька разів впродовж семестру і є обов'язковими для студентів. ПМК з навчальної дисципліни проводиться по завершенні вивчення відповідного змістового модуля, який зазвичай містить кілька тем.

Студент, який отримав незадовільну оцінку або не погоджується з отриманою оцінкою за відповідний змістовий модуль, має право виконати модульне тестове завдання повторно.

На початку вивчення кожного змістового модуля викладач доводить до відома студентів обов'язкові види навчальної діяльності, які підлягають оцінюванню, зміст та терміни їх проведення, методи, форми і критерії оцінювання знань, умінь студентів.

Студенти, які не атестовані зі змістового модуля, можуть ліквідувати академічну заборгованість на консультації.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом та програмою на семестр з цієї навчальної дисципліни.

Семестровий контроль здійснюється згідно навчального плану в період екзаменаційних сесій у формі іспиту або заліку. Ці форми контролю можуть проводитись усно чи письмово. Крім того, семестрова оцінка з навчальної дисципліни може виставлятися студентам на підставі оцінок, отриманих під час проведення ПМК протягом семестру.

Семестровий залік з дисципліни може зараховуватися як підсумок поточного контролю без обов'язкової присутності студента, який за результатами всіх модульних контролів отримав предметну оцінку більше 6,0 балів ( або 74 бали й вище за 100-бальною шкалою ).

Семестровий екзамен з предмету є обов'язковим для студента, який за результатами всіх модульних контролів отримав предметну оцінку меншу за 7 балів ( або 73 бали й нижче за 100-бальною шкалою ).

Оцінки підсумкової семестрової атестації заносяться у залікову книжку студента, екзаменаційну відомість, зведену відомість успішності, особову картку. Незадовільні оцінки атестації студентів у залікову книжку, особову картку не заносяться.

В окремих випадках, за наявності поважних причин, підтверджених відповідним документом, студентам може бути дозволено дострокове складання заліків, екзаменів.

Студент, який бажає скласти екзамени, заліки достроково, звертається із заявою до директора (заступника директора). Дострокове складання екзаменів, заліків оформлюється наказом директора коледжу.

Екзамени, заліки проводяться за розкладом, затвердженим директором коледжу. В один день дозволяється проводити не більше одного екзамену, заліку.

Екзаменаційні білети, завдання, тести розробляються викладачами, обговорюються на засіданні циклової комісії.

Студенти, які не з'явилися на екзамен, заліки без поважних причин, вважаються такими, що не склали екзамен. В екзаменаційній відомості записується «не з'явився».

Студент, який має за наслідками семестрової атестації незадовільну оцінку або не атестований більше, ніж з двох предметів, дисциплін навчального плану, відраховується з коледжу.

Якщо таке сталося через хворобу студента, то до початку наступного семестру розв'язується питання про надання йому академічної відпустки або з дозволу директора встановлюються терміни ліквідації академічної заборгованості.

### **5. Критерії оцінювання знань, умінь студентів з дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»**

Знання, вміння студентів із гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки оцінюються за 100-бальною шкалою, за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та ECTS.

Система оцінювання за 100-бальною шкалою в коледжі реалізується у відповідності до «Тимчасового положення про оцінювання знань і умінь студентів у Київському університеті ринкови відносин».

### **6. Державна атестація**

Державна підсумкова атестація (далі атестація) - це форма контролю за відповідністю освітнього рівня студентів навчальним планам і програмам. Зміст, форми, терміни атестації, перелік предметів, з яких здійснюється атестація, визначається навчальними планами підготовки молодших спеціалістів.

Державна атестація у коледжі здійснюється згідно Закону України «Про освіту», статті 34 Закону України «Про загальну середню освіту», «Положення про організацію освітнього процесу», Закону України «Про вищу освіту», галузевих стандартів освіти.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 12.11.97р. № 1260 студентам, які під час навчання у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації одержали повну загальну середню освіту, видаються також атестати про повну загальну середню освіту з дипломом молодшого спеціаліста.

Рішення про представлення випускників вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації до нагородження Золотою та Срібною медалями приймається педагогічною радою, погоджується з відповідним органом управління освітою й затверджується наказом керівника навчального закладу.

Студентам, нагородженим Золотою або Срібною медалями, згідно постанови Кабінету Міністрів України від 12.11.1997 року № 1260, видається документ про повну загальну середню освіту особливого зразка.